



## LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Kalvarijų g. 1, Vilnius. Tel. (+370 5) 2754241, el. p. [info@architekturumai.lt](mailto:info@architekturumai.lt), [www.architekturumai.lt](http://www.architekturumai.lt)  
Atsiskaitomoji sąskaita LT50 7044 0600 0606 7130 AB SEB, kodas 70440. Įstaigos kodas 301111540

---

*Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius, vykdydamas savo pareigas, turi teisę reikalauti nedelsiant pateikti informaciją, medžiagą ir dokumentus, būtinus savo funkcijoms atlikti, įstatymų nustatyta tvarka susipažinti su valstybės, tarnybos, komercinė ar banko paslaptį sudarančiais dokumentais, taip pat dokumentais, kuriuose yra informacijos apie įstatymų saugomus asmens duomenis.*

*Dėl pirmiau nurodytų aplinkybių, paduodamas skundą Seimo kontrolieriui, pareiškėjas supranta ir sutinka, kad visi jo pateikti ir (arba) iš kitų šaltinių surinkti skundo tyrimui reikalingi asmens duomenys bus tvarkomi ir (arba), esant reikalui, perduodami tretiesiems asmenims, t. y., kitoms atsakingoms institucijoms ir įstaigoms, siekiant efektyviai išspręsti pareiškėjo skunde keliamus klausimus ir apginti jo pažeistas teises arba laisves. Pareiškėjas bet kuriuo momentu turi teisę atšaukti sutikimą dėl savo asmens duomenų tvarkymo.*

### Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui

2024-03-06 Nr. S24/03/69

Gedimino pr. 56, LT-01110 Vilnius

El. p.: [ombuds@lrski.lt](mailto:ombuds@lrski.lt)

Tel. 8 706 65105, nemokamas telefonas 8 800 22100

### SKUNDAS

2024-03-06

*Dėl Vilniaus miesto savivaldybės mero 2024-02-12 potvarkio Nr. 955-208/24 „Dėl papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijų tvirtinimo“*

Lietuvos architektų rūmai (toliau – **Rūmai ar Pareiškėjas**) susipažinę su Vilniaus miesto savivaldybės mero 2024-02-12 potvarkiu Nr. 955-208/24 „Dėl papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijų tvirtinimo“ (toliau – **Potvarkiu**) ir vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punktu kreipiasi į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių (toliau – **Kontrolierių**) dėl šiuo Potvarkiu nustatomų perteklinių, teisės aktuose nereglamentuojamų ir nenumatytų procedūrų skirtų asmenims, siekiantiems gauti statybą leidžiantį dokumentą ir (ar) leidimą šalinti medžius. Potvarkis ir didelė dalis jame suformuluotų nuostatų ir reikalavimų akivaizdžiai viršija savivaldybės merui teisės aktais priskirtą kompetenciją statybos ir teritorijų planavimo srityje ir gali būti prilyginta piktnaudžiavimui valdžia dėl žemiau išdėstytų priežasčių:

- Potvarkiu nustatomos ir diegiamos naujos statinio projekto rengimo ir viešinimo procedūros, nenumatytos Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme ir (ar) kituose įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, skatinamas teisinis partikuliarizmas***

Atkreipiame dėmesį, kad rekomendacijų, kaip neprivilomojo pobūdžio poįstatyminio reguliavimo tikslas - pasiūlyti gerąją teisės aktų taikymo praktiką, didinti atliekamų procedūrų kokybę, užtikrinti jų atitiktį įstatymams ir poįstatyminiams teisės aktams. Vis dėlto, **rekomendacijomis negali būti kuriami nauji reikalavimai ar nustatomos papildomos procedūros.** Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad

konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja visų teisės aktų hierarchiją ir neleidžia poįstatyminiais teisės aktais nustatyti tokio teisinio reguliavimo ar sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su nustatytuoju įstatyme ir nebūtų grindžiamos įstatymo normomis (*Konstitucinio Teismo 1994 m. sausio 19 d., 2006 m. kovo 14 d., 2009 m. birželio 22 d., 2013 m. lapkričio 6 d., 2013 m. gruodžio 11 d. nutarimai*). Lygiai taip pat ir neprivalomojo pobūdžio rekomendacijomis negali būti nustatomi nauji reikalavimai ar procedūros, nenumatytos įstatymuose ar poįstatyminiuose teisės aktuose. Negana to, viešojo administravimo subjekto teisė ir (ar) pareiga rengti rekomendacijas turi būti aiškiai įvardinta aukštesnės galios teisės aktuose (pvz.: *Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijos<sup>1</sup> numatytos Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 14 straipsnio 8 dalyje, Vilniaus senamiesčio tvarkybos rekomendacijas<sup>2</sup> savivaldybė įgaliota tvirtinti vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 26 punktu ir t. t.*).

Primename, kad želdinių kirtimo, pašalinimo ar intensyvaus genėjimo tvarka ir kompensavimas detalai reglamentuojami Lietuvos Respublikos želdynų įstatymu. Potvarkyje aprašytos procedūros iškreipia ir siekia pakeisti šį reguliavimą ir **akivaizdžiai formuluoja alternatyvu, Želdynų įstatyme nustatytajam, visuomeninių santykių reglamentavimą:**

- a) šalia želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atliekamos želdinių ekspertų (Želdynų įstatymo 23-24 straipsniai), numatomas arboristo atliekamas vertinamas (Potvarkio 4 punktas).
- b) šalia STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas. Projekto ekspertizė“ (toliau – **STR 1.04.04:2017**)<sup>3</sup> VIII skyriuje reglamentuojamos visuomenės informavimo tvarkos, Potvarkio III ir IV skyriuose detalizuojama nauja papildoma viešinimo procedūra;
- c) šalia Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 13 straipsnio ir Aplinkos ministro patvirtintų Želdinių atkuriamosios vertės įkainių<sup>4</sup> reguliuojamų želdinių atkuriamosios vertės dydžių, kompensacijų ir atvejų kada kompensacija turi būti mokama, Potvarkio 16.7 papunkčiu kompensacijos dydis susiejamas su neaiškiu ir neapibrėžtu reikalavimu pasiekti susitarimą su visuomene.

Svarbu pažymėti, kad teisinis pagrindas, kuriuo remdamasis Vilniaus miesto savivaldybės meras priėmė Potvarkį lieka neaiškus, nes nė viena iš visų Potvarkio preambulėje išvardintų teisės aktų normų savivaldybės merui nesuteikia papildomų išimtinių teisių priimti Potvarkiu reglamentuojamą tvarką. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 2 dalyje nustatytas baigtinis mero įgaliojimų sąrašas ir savivaldybės merui nėra suteikiami įgaliojimai ir (ar) teisė savarankiškai nustatyti naujas papildomas statinio **projekto rengimo, derinimo ir (ar) viešinimo procedūras ar jas plečiamai detalizuoti**, t. y. sukurti naują, atskiros statinio projekto dalies (nagrinėjamu atveju - sklypo sutvarkymo dalies) ar teritorijų planavimo dokumento rengimo ir (ar) viešinimo, procedūrą. Tokie mero įgaliojimai nenumatyti ir Želdynų bei kituose įstatymuose, statybos techniniuose reglamentuose ar Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse<sup>5</sup>. Priešingai, vadovaujantis Želdynų įstatymo 19 ir 20 straipsniais, Statybos įstatymo 2 straipsnio 45 dalimi ir STR 1.04.04:2017 60 punktu, visuomenei informuoti ir išreikšti projektuojamo statinio architektūros ir kitų pagrindinių sprendinių (įskaitant sklypo

<sup>1</sup> Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijos patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“

<sup>2</sup> Vilniaus senamiesčio tvarkybos rekomendacijos patvirtintos Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. 1-652 „Dėl Vilniaus senamiesčio tvarkybos rekomendacijų patvirtinimo“

<sup>3</sup> Statybos techninis reglamentas Statinio projektavimas, projekto ekspertizė patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“

<sup>4</sup> Želdinių atkuriamosios vertės įkainiai patvirtinti 2008-06-26 Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-343 „Dėl Želdinių atkuriamosios vertės įkainių patvirtinimo“

<sup>5</sup> Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymas Nr. D1-8 „Dėl Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“

sutvarkymo dalies) idėją yra numatyti projektiniai pasiūlymai ir šių pasiūlymų viešinimo – visuomenės informavimo - procedūra.

Atkreipiame dėmesį, kad Potvarkiu kuriamas precedentas kiekvienos savivaldybės merui – vienasmeniam valdymo organui - nustatyti įvairias papildomas jo (jos) požiūriu reikalingas atlikti procedūras, t. y. Lietuvoje gali būti sukurta 60 skirtingų papildomų statinių projekto rengimo ir tikrinimo tvarkų bei procedūrų, kas akivaizdžiai pažeidžia Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintus teisėkūros aiškumo, sistemiškumo ir efektyvumo principus.

## 2. Potvarkiu sukuriama nauja privaloma tvarka, o ne rekomendacijos

Nors oficialiai deklaruojama, kad Potvarkis yra neprivalomo taikymo dokumentas - rekomendacijos, tačiau savivaldybės meras ar jo įgaliotas vyriausiasis architektas turi neribotą teisę šias „rekomendacijas“ kiekvieno konkretaus projekto atveju paversti privalomomis įrašydamas reikalavimą atlikti šias procedūras specialiuosiuose architektūriniuose reikalavimuose<sup>6</sup>. Negana to, specialiųjų architektūros reikalavimų išdavimas nurodytas ir kaip vienas iš Potvarkio priėmimo pagrindų – Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 20 punktas. Vadinas, neatlikus rekomendacijose numatytų procedūrų gali būti neišduodamas statybą leidžiantis dokumentas ar atsakoma išduoti leidimą kirsti ar intensyviai genėti želdinius (Statybos įstatymo 27<sup>1</sup> straipsnio 1 dalies 10 punktas; Želdynų įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 10 punktas). Aplinkybę, kad Potvarkiu yra pažeidžiamas nepiktnaudžiavimo valdžia principas ir siekiama suformuluoti naujas privalomas procedūras patvirtina ir atskiri imperatyviai suformuluoti Potvarkio punktai:

- a) „Rekomendacijos taikomos visiems projektams, kuriuose planuojamas medžių šalinimas“ (Potvarkio 1 punktas);
- b) „Arboristinis vertinimas privalo būti atliekamas pagal Arboristinio vertinimo metodiką ir tvarką (Potvarkio II skyriaus lentelės reikalavimai);
- c) „Rekomendacijos visuomenės informavimui, kai projekte numatomas medžių šalinimas, **netaikomos**, statytojui įgyvendinant visuomenės informavimą apie numatomą statinių (jų dalių) projektavimą ir visuomenės dalyvavimą svarstant statinių (jų dalių) projektinius pasiūlymus **tik tais atvejais**, kai jos buvo įvykdytos įgyvendinant visuomenės informavimą rengiant teritorijos detalų planą ir nuo detaliojo plano patvirtinimo datos nėra praėję daugiau nei 12 mėnesių.“ (Potvarkio 11 punktas);
- d) „Tais atvejais, kai želdinius planuojama šalinti, nes jie trukdo planuojamam užstatymui, tačiau projektiniams pasiūlymams buvo pritarta ir (arba) statybą leidžiantis dokumentas buvo išduotas iki Rekomendacijų įsigaliojimo, **VMSA gali nustatyti poreikį** papildomai informuoti visuomenę, jeigu želdiniai priklauso miesto centro teritorijai, kaip ji apibrėžta Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrajame plane ir (ar) turi išskirtinę vertę vietos bendruomenei ir bendruomenės atstovai yra išreiškę pageidavimą papildomam susirinkimui.“ (Potvarkio 12 punktas).

## 3. Potvarkiu pažeidžiamas bendrasis teisės aktų negaliojimo atgal (lex retro non agit) principas

Aukščiau cituojamu Potvarkio 12 punktu ir 2 punktu nustatoma savivaldybės administracijos teisė Potvarkio reikalavimus taikyti santykiams susiklosčiusiems iki Potvarkio priėmimo, t. y. pažeidžiant Lietuvos Respublikos Konstitucijos 7 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą teisės aktų negaliojimo į praeitį (*lex retro non agit*) principą, vadovaujantis, kuriuo galioja tik paskelbti įstatymai. **Ši nuostata aiškintina, kaip apimanti ne tik įstatymo galia turinčius, bet ir kitus**

<sup>6</sup> Specialiųjų reikalavimų, specialiųjų architektūros reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų struktūros ir išdavimo tvarkos aprašas patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. D1-22 „Dėl Specialiųjų reikalavimų, specialiųjų architektūros reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų struktūros ir išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2 priedas <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/9cd6e9b0d66511e69c5d8175b5879c31/asr>

**teisės aktus (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. spalio 29 d. nutarimas).** *Lex retro non agit* principas reiškia, kad teisės aktų galia yra nukreipta į ateitį, įstatymų ir kitų teisės aktų grįžtamoji galia neleidžiama, nebent teisės aktu būtų sušvelninama teisinių santykių subjekto padėtis ir kartu nebūtų pakenkiama kitiems teisinių santykių subjektams (*lex benignior retro agit*). Negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuris įsiterptų į jau pasibaigusius teisinius santykius (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2014 m. gruodžio 19 d. nutarimas). Pabrėžiame, kad teisės aktų negaliojimo atgal principas įtvirtintas ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 24 straipsnio 24 dalyje: **„statinio projektai turi atitikti Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus, kurie galiojo tą dieną, kai buvo išduoti specialieji reikalavimai <...> kai specialieji reikalavimai nebuvo išduoti statinio projektai turi atitikti Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus, kurie galiojo prašymo gauti statybą leidžiantį dokumentą, kuris buvo priimtas, pateikimo dieną.“**

Akivaizdu, kad Potvarkio 12 punktu sukuriamos sąlygos Vilniaus miesto savivaldybės administracijos sprendimu pažeisti Konstitucijos 7 straipsnio 2 dalies ir Statybos įstatymo 24 straipsnio 24 dalies reikalavimus ir Potvarkyje numatytus reikalavimus taikyti santykiams susiformavusiems iki Potvarkio priėmimo.

Atkreipiame dėmesį, kad Potvarkis taip pat išsiskiria aiškumo stoka ir gausiai vartojamais subjektyviais vertinamojo pobūdžio reikalavimais („*grafiškai patraukli*“; „*organizuoti gyvai*“; „*aiški, lengvai suprantama apibendrinimą*“; „*valdyti susirinkimo dalyvių lūkesčius dėl galimų pakeitimų apimties*“), kurių tinkamas ar netinkamas įgyvendinimas susietas su subjektyviu vertinimu ir bus nuolatinis ginčų tarp projektuotojų, savivaldybės ir visuomenės objektas.

Vadovaudamiesi aukščiau išdėstytais argumentais, Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsniu, Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 27 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsniu,

#### **p r a š o m e:**

pripažinti 2024-02-12 Vilniaus miesto savivaldybės mero potvarkį Nr. 955-208/24 „*Dėl papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijų tvirtinimo*“ neteisėtu ir priimtu viršijant Vietos savivaldos įstatymu suteiktus įgaliojimus bei įpareigoti merą šį potvarkį atšaukti.

Neturime informacijos, kad skundas tuo pačiu klausimu būtų nagrinėjamas ir (ar) išnagrinėtas teisme ar kitoje ikiteisminio nagrinėjimo institucijoje.

#### **PRIDEDAMA:**

2024-02-12 Vilniaus miesto savivaldybės mero potvarkis Nr. 955-208/24 „*Dėl papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijų tvirtinimo*“, 9 lapai

Lietuvos architektų rūmų pirmininkas

Algimantas Pliučas



**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS  
MERAS**

**POTVARKIS  
DĖL PAPILDOMŲ MEDŽIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ TAIKYMO REKOMENDACIJŲ  
TVIRTINIMO**

2024 m. sausio d. Nr.  
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 19, 20, 26 ir 28 punktais, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 45 dalimi ir 37 straipsniu ir statybos techniniu reglamentu STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“:

1. T v i r t i n u Papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijas (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad esant Papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijų ir aukštesnės galios teisės aktų nuostatų prieštaravimui, taikytini aukštesnės galios teisės aktai.

PATVIRTINTA  
Vilniaus miesto savivaldybės mero  
2024 m.  
potvarkiu Nr.

## PAPILDOMŲ MEDŽIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ TAIKYMO REKOMENDACIJOS

### I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) nustato papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo kriterijus bei šiuos kriterijus atitinkančių medžių šalinimo tvarką ir procedūras. Rekomendacijos taikomos visiems projektams, kuriuose planuojamas medžių šalinimas.

2. Iki Rekomendacijų įsigaliojimo pritarčioms projektiniams pasiūlymams arba išduotiems statybą leidžiantiems dokumentams, kurių apimtyje buvo numatyta šalinti medžius ir (ar) yra kreipiamasi dėl leidimo šalinti medžius, Rekomendacijos netaikomos, tačiau individualiais atvejais, atsižvelgdama į konkretaus medžio reikšmę miestui, Vilniaus miesto savivaldybės administracija (toliau – VMSA) gali rekomenduoti atlikti visuomenės informavimą planuojamų šalinti medžių klausimu pagal Rekomendacijų IV skyriuje numatytas viešinimo rekomendacijas ir su visuomene aptarti medžių šalinimo kompensavimo priemones. Šis visuomenės informavimas esant pritarčioms projektiniams pasiūlymams atliekamas iki statybą leidžiančio dokumento gavimo, o esant statybą leidžiančiam dokumentui – iki leidimo šalinti medžius išdavimo.

3. Medžiai miesto aplinkoje yra vertinami šiais aspektais:

3.1. Patogumas: išraiškingos lajos ir pavienių medžių siluetai formuoja vietos tapatumą, teikia erdvei struktūrą, didina visuomenės pasitenkinimą. Medžiai ir žaluma slepia nepageidaujamus vaizdus ir pagerina miesto panoramų siluetus, leidžia atviras urbanistines erdves naudoti rekreacijai ir socializavimuisi. Spalvingos sezoninės medžių ekspozicijos prisideda prie miesto savitumo ir visuomenės gerovės užtikrinimo.

3.2. Klimato kaita: medžiai ir augalija yra svarbi sudedamoji miesto prisitaikymo prie klimato kaitos ir jo poveikio mažinimo dalis, nes sulaiko ir įgeria lietaus vandenį, užtikrina natūralų vėsinimą, švelnina tiesioginę saulės šviesą ir atspindžius, slopina vėją, kas gali sumažinti pastatų energijos poreikius. Medžiai filtruoja orą nuo teršalų, išskiria deguonį ir padeda mažinti liūčių vandens greitį, formuoja palankų mikroklimatą.

3.3. Kultūra: medžiai gali turėti kultūrinę ar atminimo vertę pažymint svarbius įvykius ar asmenis. Jie taip pat gali būti reikšmingi dėl to, kas juos pasodino ar įvardino. Susodinti želdiniai gali atspindėti konkretų laikotarpį. Želdiniai buvo kruopščiai projektuoti siekiant teigiamai papildyti miesto urbanistinę struktūrą. Natūraliai susiformavę želdynai visais laikais buvo laikomi išskirtine Vilniaus savybe ir vertybe, lemiančia Vilniaus unikalumą. Išsaugant medžius ir augaliją, projektai atrodo brandesni, jie geriau integruojami į miesto aplinką. Medžiai ir augalija parodo, kaip teritorija kito per laiką, pvz., istorinės medžių eilės buvimas. Medžiai gali vieni ar kartu sudaryti meninę kompozicijos dalį. Miesto renginių metu medžiai gali sukurti ypatingą nuotaiką ar atmosferą, būti papuošti šviesomis ar dekoruojami.

3.4. Sveikata ir gerovė: medžių ir augalijos teigiamo poveikio fizinei ir psichinei sveikatai rezultatai yra gerai žinomi. Medžiai kuria malonius pasivaikščiojimo ir kelionių maršrutus bei gerina

oro kokybę – medžiai gali būti didesnio judumo projekto dalis siekiant sumažinti transporto priemonių dominavimą. Medžiai ir žaluma padeda žmonėms jaustis geriau, skatina pasididžiavimą vietine aplinka ir teigiamai prisideda prie aplinkos, skatinančios žmonių socializavimąsi. Medžiai taip pat švelnina „miesto šilumos salos“ efektą ir slopina triukšmo šaltinius. Dėl kuriamo mikroklimato medžiai švelnina šalnas. Susitelkusios bendruomenės taip pat gali puoselėti žalias ir miškingas teritorijas bei veisti vaismedžius. Panašiai kaip sodininkavimas savo sklype, rūpinimasis žaluma miesto erdvėje gali teikti vietos bendruomenei pasitenkinimą stebint, kaip naujai sodinama augalija auga, klesti arba kaip apleista erdvė tampa žalia ir jauki.

3.5. Gamtos apsauga: medžiai gali veikti kaip tiltai, išlaikantys rūšių ryšius, ir gali būti labai svarbūs daugelio vabzdžių rūšių išlikimui. Medžiai žymi vabzdžių ir paukščių bei šikšnosparnių skraidymo maršrutus – tai gali padėti saugomoms rūšims. Medžiai ir augalija yra neatsiejama žaliosios infrastruktūros tinklų dalis ir leidžia sujungti privačios ir viešos nuosavybės želdinius į vientisą miestui naudingą žaliosios infrastruktūros sistemą. Medžiai yra ypač vertingi žaliosios infrastruktūros elementai dėl didelės jų teikiamos naudos. Iš šios perspektyvos žiūrint, kiekvieno sklypo esamų medžių situacija ir naujų želdynų formavimas yra svarbūs ir sprendinių kokybei yra keliami dideli lūkesčiai, formuluojamos taisyklės.

## II SKYRIUS

### PAPILDOMŲ MEDŽIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ KRITERIJAI IR TAIKymo TVARKA

Medžio šalinimo motyvai <sup>1</sup>	Aplinkybės	Kaip sprendžiama
Dėl medžio būklės	Medžio skersmuo <sup>2</sup> iki 60 cm	Dėl medžio šalinimo sprendžia VMSA specialistai
	Medžio skersmuo 60 cm ir daugiau	Jei medžio būklė nepatenkinama ir neperspektyvi (pritaikius visas arboristines priemones medis gyvuos ne daugiau kaip 5–10 metų), pareiškėjas teikia eksperto arboristo išvadą. Arboristinis vertinimas privalo būti atliekamas pagal Arboristinio vertinimo metodiką ir tvarką. <sup>3</sup> Dėl medžio šalinimo sprendžia VMSA specialistai. Esant ginčui, VMSA pasilieka teisę organizuoti nepriklausomo arboristo vertinimą.
Medžio augimvietė trukdo planuojamam ar kenkia esamam užstatymui	Atvejis atitinka dvi ir daugiau sąlygų: 1) siūlomi šalinti 60 cm ir daugiau skersmens medžiai (išskyrus atvejus, kai siūloma	Kai trukdo planuojamam užstatymui, pareiškėjas: <ul style="list-style-type: none"> <li>- pateikia išvadas iš Regioninės architektų tarybos (toliau – RAT), kurios sudėtyje dalyvavo atstovai iš Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjungos;</li> <li>- atlieka visuomenės informavimą planuojamų šalinti medžių klausimu (žr. viešinimo procedūrų</li> </ul>

<sup>1</sup> Rekomendacijose šalinamu laikomas medžio iš jo augimo vietos pašalinimo faktas nepriklausomai nuo to, ar medis vėliau bus persodintas, ar kertamas.

<sup>2</sup> Medžio skersmuo matuojamas 1,3 m aukštyje.

<sup>3</sup> <http://www.vilniausparkai.lt/uploads/ARBORISTINIS%20VERTINIMAS%20redaguota%20kalba.pdf>

	šalinti dėl būklės); 2) siūlomi šalinti medžiai reikšmingai formuoja miestovaizdį <sup>4</sup> ; 3) siūloma šalinti daugiau nei 30 proc. medžių lajomis dengiamo sklypo ploto.	rekomendacijos, numatytas III skyriuje).  Kai kenkia esamam užstatymui – pareiškėjas teikia eksperto konstruktoriaus ir eksperto arboristo vertinimus. Arboristinis vertinimas privalo būti atliekamas pagal Arboristinio vertinimo metodiką ir tvarką. <sup>5</sup>
	Atvejis atitinka tik vieną ar neatitinka nė vienos sąlygos	Sprendžia VMSA specialistai

4. Šiame skyriuje nurodytais atvejais, arboristinio vertinimo išvadą gali teikti ekspertas arboristas, turintis vieną ar daugiau išvardintų sertifikatų:

4.1. Kraštovaizdžio ir želdynų ekspertų grupės (KŽEG) išduotas arboristinio vertinimo specialisto kvalifikacijos atestatas;

4.2. Europos arboristikos tarybos (angl. *European Arboriculture Council* (EAC) išduotas Europos medžių priežiūros specialisto sertifikatas (angl. *European Tree Worker* sertifikatas (ETW);

4.3. Europos arboristikos tarybos (EAC) išduotas Europos arboristikos techninio eksperto sertifikatas (angl. *European Tree Technician* (ETT);

4.4. Tarptautinės arboristikos draugijos (angl. *The International Society of Arboriculture* (ISA) išduotas sertifikuoto arboristo sertifikatas (angl. *ISA Certified Arborist*);

4.5. Tarptautinės arboristikos draugijos (ISA) išduota medžių rizikos vertinimo kvalifikacija (TRAQ sertifikatas angl. *ISA Tree Risk Assessment Qualification*).

### III SKYRIUS

#### REKOMENDACIJOS VISUOMENĖS INFORMAVIMUI, KAI PROJEKTE NUMATOMAS MEDŽIŲ ŠALINIMAS

5. Kai želdinių šalinimas yra susijęs su planuojamu užstatymu, priklausomai nuo konkretaus miesto plėtros etapo (teritorijų planavimas<sup>6</sup>, projektinių pasiūlymų vertinimas<sup>7</sup>) atliekamos įprastos tam etapui teisės aktuose nustatytos visuomenės informavimo procedūros, šias procedūras papildant

<sup>4</sup> Medžiais formuojamo miestovaizdžio vertę įvertina VMSA specialistai, atsižvelgdami į individualaus medžio įtaką konkrečios miesto dalies identitetui, biologinei įvairovei, poveikį miesto siluetų formavimui. Vertindama miestovaizdžio kriterijų VMSA taip pat atsižvelgia į RAT išvadas, jeigu jos buvo pateiktos.

<sup>5</sup> <http://www.vilniausparkai.lt/uploads/ARBORISTINIS%20VERTINIMAS%20redaguota%20kalba.pdf>

<sup>6</sup> Teritorijų planavimo organizatoriui įgyvendinant visuomenės informavimą rengiant detaliuosius planus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 1079 „Dėl Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimančios sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“ patvirtintuose Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimančios sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatuose įtvirtinta tvarka.

<sup>7</sup> Statytojui įgyvendinant visuomenės informavimą apie numatomą statinių (jų dalių) projektavimą ir visuomenės dalyvavimą svarstant statinių (jų dalių) projektinius pasiūlymus, statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ VIII skyriuje „Visuomenės informavimas apie numatomą statinių (jų dalių) projektavimą ir visuomenės dalyvavimą svarstant statinių (jų dalių) projektinius pasiūlymus“ įtvirtinta tvarka.



šiam skyriuje numatytomis rekomendacijomis dėl planuojamų šalinti medžių viešinimo ir viešo susirinkimo organizavimo.

6. Viešą susirinkimą organizuoja ir diskusiją veda teritorijų planavimo organizatoriaus ar jo įgalioto asmens arba statytojo paskirtas viešo susirinkimo pirmininkas, dalyvaujant visuomenei, pagal poreikį VMŠA atstovams, seniūnijos atstovams ir kitiems suinteresuotiems asmenims.

7. Apie viešą susirinkimą teritorijų planavimo organizatoriaus arba statytojo atstovas, be aukštesniuose teisės aktuose numatytų priemonių, papildomai informuoja visuomenę šiomis komunikacijos priemonėmis:

7.1. interneto svetainėje [vilnius.lt](http://vilnius.lt) (teritorijų planavimo organizatoriaus arba statytojo atstovas parengia ir pateikia informaciją skelbimui adresu [virt@vilnius.lt](mailto:virt@vilnius.lt));

7.2. seniūnijos, kurios teritorijoje planuojamas projektas, socialinių tinklų paskyrose ir skelbimų lentose (teritorijų planavimo organizatoriaus arba statytojo atstovas parengia ir pateikia informaciją skelbimui [virt@vilnius.lt](mailto:virt@vilnius.lt));

7.3. tiesiogiai susisiekęs su seniūnijos, kurios teritorijoje planuojamas projektas, gyventojams atstovaujančiomis bendruomenėmis čia nurodytais kontaktais: <https://vilnius.lt/lt/savivaldybe/seniunijos-ir-bendruomenes/vilniaus-bendruomenes/>;

7.4. ankstesnių visuomenės informavimo procedūrų dėl tos pačios vietovės metu surinktais kontaktais;

7.5. informaciniame stende, kuriame pateikiama ši informacija:

7.5.1. visuomenės informavimo laikotarpis;

7.5.2. informacija apie teritorijų planavimo organizatorių arba statytoją;

7.5.3. teritorijos, kuriame planuojamas projektas, adresas ir sklypo planas su aiškiai pažymėtais želdiniais, kuriuos planuojama šalinti;

7.5.4. informacija apie želdinius, kuriuos planuojama šalinti (rūšis, būklė, skersmuo, želdinių šalinimo motyvai, dėl kokių priežasčių planuojama šalinti želdinius, gali būti pateiktos želdinių nuotraukos);

7.5.5. numatytos kompensacinės priemonės dėl želdinių šalinimo, planuojamų pasodinti želdinių rūšys, kiekiai, skersmenys;

7.5.6. informacija apie susitikimą su visuomene numatytų sprendinių viešinimui (vieta, laikas, pasiūlymų teikimo tvarka);

7.5.7. teritorijų planavimo organizatoriaus arba statytojo paskirto atstovo kontaktai pasiteirauti;

7.5.8. jei visuomenės informavimas, kai projekte numatomas želdinių šalinimas, atliekamas projektinių pasiūlymų viešinimo metu, informaciniame stende taip pat pateikiama kita informacija, pagal statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ VIII skyriuje nustatyta tvarka.

8. Viešo susirinkimo metu visuomenei rekomenduojama pateikti informaciją apie:

8.1. galiojančius teritorijų planavimo dokumentus;

8.2. kai viešas susirinkimas vykdomas teritorijų planavimo etape – detaliam planui rengti išduotas planavimo sąlygas ir jų įgyvendinimą detaliojo plano rengimo metu; kai viešas susirinkimas vykdomas projektinių pasiūlymų rengimo etape – patvirtintą projektinių pasiūlymų rengimo užduotį ir joje išskeltų reikalavimų įgyvendinimą projekto sprendiniuose;

8.3. esamą situaciją:

8.3.1. planuojamo užstatymo vietą miesto ir kvartalo kontekste;

8.3.2. teritorijos urbanistinių ypatumų, miestovaizdžio, erdvinės ir gamtinės sąrangos ir funkcinės struktūros, užstatymo principų ir tipologijos analizę;

8.3.3. gamtos ir kultūros paveldo objektus teritorijoje;

8.3.4. judumo sąlygų, pateikimo į sklypą analizę – pėsčiųjų, dviračių ir automobilių judėjimo srautus, patekimo galimybes nuo viešojo transporto stotelių ir pan.;

8.4. želdinių ir želdynų sklype ir kvartale ar rajone analizę:

8.4.1. informaciją, kokia yra esama želdinių padėtis (želdinių kiekis teritorijoje, želdinių rūšys, saugotinių ir nesaugotinių želdinių statusas, želdinių būklė, vietos biologinės įvairovės potencialas, klasifikavimas pagal šių Rekomendacijų II skyriuje numatytus Papildomus medžių apsaugos priemonių kriterijus ir taikymo tvarką);

8.4.2. informaciją, kiek želdinių įgyvendinant sprendinius planuojama išsaugoti ir kiek pašalinti;

8.4.3. priežastis, kodėl planuojami pakeitimai dėl sklype esančių želdinių;

8.4.4. informaciją, kaip teritorija atrodys įgyvendinus esamo želdyno pakeitimus (kokius naujus želdinius planuojama įrengti, įskaitant jų rūšis ir kieki; kaip nauji želdiniai derės su naujais želdiniais, kokią infrastruktūrą planuojama išsaugoti ir įrengti iš naujo; kaip pasikeis medžių lajomis dengiamas teritorijos plotas; kaip bus paveikta vietos biologinė įvairovė);

8.4.5. jei yra, naujo apželdinimo projekto vizualizacijas;

8.4.6. numatytas žalos, kurią visuomenė patiria dėl želdinių šalinimo, atlyginimo priemonės;

8.5. kai viešas susirinkimas vykdomas teritorijų planavimo etape – detaliojo plano sprendinius; kai viešas susirinkimas vykdomas projektinių pasiūlymų rengimo etape – projektinių pasiūlymų sprendinius;

8.6. RAT, kurios sudėtyje dalyvavo atstovai iš Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjungos, išvadas dėl projektinių pasiūlymų sprendinių reikalingumo (vertės), kai sprendiniai reikalauja medžių šalinimo, kaip tai numatyta Rekomendacijose.

9. Viešo susirinkimo organizatoriams rekomenduojama:

9.1. viešą susirinkimą organizuoti gyvai, bendradarbiaujant su vietos seniūnija, mokyklomis, bibliotekomis ir kitomis viešosiomis įstaigomis pasirinkti renginiui patalpas, kurios būtų netoli aptariamo projekto vietos, rinktis patalpas, kurios būtų pasiekiamos gyventojams su negalia;

9.2. viešą susirinkimą organizuoti darbo dienomis po darbo valandų, t. y. ne anksčiau kaip 17 val.;

9.3. techninę informaciją pritaikyti taip, kad ji būtų suprantama ir grafiškai patraukli;

9.4. gavus sutikimą dėl duomenų rinkimo, surinkti suinteresuotų visuomenės atstovų kontaktus, siekiant juos įtraukti į vėlesnius viešinimo etapus;

9.5. po viešo susirinkimo surinktais kontaktais išsiųsti suinteresuotiems visuomenės atstovams aiškų, lengvai suprantamą apibendrinimą ir diskusijos rezultatus; įvertinus pastabas, informuoti, kaip į jas buvo atsižvelgta.

10. Po įvykusio viešo susirinkimo teritorijų planavimo organizatoriaus arba statytojo atstovas informuoja VMSA.

11. Rekomendacijos visuomenės informavimui, kai projekte numatomas medžių šalinimas, netaikomos, statytojui įgyvendinant visuomenės informavimą apie numatomą statinių (jų dalių) projektavimą ir visuomenės dalyvavimą svarstant statinių (jų dalių) projektinius pasiūlymus tik tais atvejais, kai jos buvo įvykdytos įgyvendinant visuomenės informavimą rengiant teritorijos detalų planą ir nuo detaliojo plano patvirtinimo datos nėra praėję daugiau nei 12 mėnesių.

**IV SKYRIUS**

**REKOMENDACIJOS VISUOMENĖS INFORMAVIMUI APIE MEDŽIŲ ŠALINIMĄ, KAI PROJEKTEINIAMS PASIŪLYMAMS BUVO PRITARTA IR (AR) STATYBĄ LEIDŽIANTIS DOKUMENTAS IŠDUOTAS IKI REKOMENDACIJŲ ĮSIGALIOJIMO**

12. Tais atvejais, kai želdinius planuojama šalinti, nes jie trukdo planuojamam užstatymui, tačiau projektiniams pasiūlymams buvo pritarta ir (arba) statybą leidžiantis dokumentas buvo išduotas iki Rekomendacijų įsigaliojimo, VMSA gali nustatyti poreikį papildomai informuoti visuomenę, jeigu želdiniai priklauso miesto centro teritorijai, kaip ji apibrėžta Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrajame plane ir (ar) turi išskirtinę vertę vietos bendruomenei ir bendruomenės atstovai yra išreiškę pageidavimą papildomam susirinkimui.

13. Papildomas visuomenės informavimas organizuojamas siekiant numatyti tinkamas kompensavimo priemones vietos bendruomenei ir vykdomas viešo susirinkimo būdu.

14. Viešą susirinkimą rengia ir diskusiją veda statytojo paskirtas viešo susirinkimo pirmininkas, galintis argumentuotai pagrįsti, kodėl reikalinga šalinti želdinius. Susirinkime dalyvauja visuomenė, pagal poreikį VMSA atstovai (statytojo atstovas suderina datą ir laiką, kuriuo VMSA atstovai galėtų dalyvauti susirinkime), seniūnijos atstovai ir kiti suinteresuoti asmenys.

15. Apie viešą susirinkimą statytojo atstovas informuoja visuomenę šiomis komunikacijos priemonėmis:

15.1. interneto svetainėje [vilnius.lt](http://vilnius.lt) (statytojo atstovas parengia ir pateikia informaciją skelbimui adresu [vrt@vilnius.lt](mailto:vrt@vilnius.lt));

15.2. seniūnijos, kurios teritorijoje planuojamas projektas, socialinių tinklų paskyrose ir skelbimų lentose (statytojo atstovas parengia ir pateikia informaciją skelbimui [vrt@vilnius.lt](mailto:vrt@vilnius.lt));

15.3. tiesiogiai susisiekęs su seniūnijos, kurios teritorijoje planuojamas projektas, gyventojams atstovaujančiomis bendruomenėmis čia nurodytais kontaktais: <https://vilnius.lt/lt/savivaldybe/seniunijos-ir-bendruomenes/vilniaus-bendruomenes/>;

15.4. ankstesnių visuomenės informavimo procedūrų dėl tos pačios vietovės metu surinktais kontaktais;

15.5. informaciniame stende, kuriame pateikiama ši informacija:

15.5.1. visuomenės informavimo laikotarpis;

15.5.2. informacija apie teritorijų planavimo organizatorių arba statytoją;

15.5.3. teritorijos, kuriame planuojamas projektas, adresas ir sklypo planas su aiškiai pažymėtais želdiniais, kuriuos planuojama šalinti;

15.5.4. informacija apie želdinius, kuriuos planuojama šalinti (rūšis, būklė, skersmuo, želdinių šalinimo motyvai, dėl kokių priežasčių planuojama šalinti želdinius, gali būti pateiktos želdinių nuotraukos);

15.5.5. numatytos kompensacinės priemonės dėl želdinių šalinimo, planuojamų pasodinti želdinių rūšys, kiekiai, skersmenys;

15.5.6. informacija apie susitikimą su visuomene numatytų sprendinių viešinimui (vieta, laikas, pasiūlymų teikimo tvarka);

15.5.7. statytojo paskirto atstovo kontaktai pasiteirauti;

15.6. informacinio stendo formatui reikalavimai netaikomi, tačiau šriftas turi būti įskaitomas, o informacija – aiškiai pateikta, stendas turi būti suderintas su VMSA atstovu ir įrengtas geriausiai nuo

pėsčiųjų ir dviračių takų matomoje sklypo vietoje, ant sklypo ribos ne vėliau nei 10 darbo dienų iki viešo susirinkimo datos.

16. Viešo susirinkimo metu visuomenei rekomenduojama pateikti:

16.1 informaciją, kokia yra esama želdinių padėtis (želdinių kiekis teritorijoje, želdinių rūšys, saugotinių ir nesaugotinių želdinių statusas, želdinių būklė, vietos biologinės įvairovės potencialas);

16.2. informaciją, kiek želdinių įgyvendinant sprendinius planuojama išsaugoti ir kiek pašalinti;

16.3. priežastis, kodėl planuojami pakeitimai dėl sklype esančių želdinių (dėl želdinių būklės, dėl viešosios infrastruktūros (pridėtinės vertės) sukūrimo, dėl inžinerinių tinklų prieinamumo ar kita);

16.4. jei yra, informaciją apie projektą (darbais) sukuriama naudą visuomenei;

16.5. informaciją, kaip teritorija atrodys įgyvendinus esamo želdyno pakeitimus (kokius naujus želdinius planuojama įrengti, įskaitant jų rūšis ir kieki; kaip nauji želdiniai derės su naujais želdiniais, kokią infrastruktūrą planuojama išsaugoti ir įrengti iš naujo; kaip pasikeis medžių lajomis dengiamas teritorijos plotas; kaip bus paveikta vietos biologinė įvairovė);

16.6. naujo apželdinimo projekto vizualizacijas;

16.7. numatytas kompensavimo priemones atlyginti žalai, kurią visuomenė patiria dėl želdinių šalinimo, aptarti, ar siūlomos kompensavimo priemonės yra tinkamos, kokios galėtų būti alternatyvos, ir pasiekti bendrą sutarimą dėl jų apimtys ir realizavimo tvarkos.

17. Viešo susirinkimo organizatoriams rekomenduojama:

17.1. viešą susirinkimą organizuoti gyvai, bendradarbiaujant su vietos seniūnija, mokyklomis, bibliotekomis ir kitomis viešosiomis įstaigomis pasirinkti renginiui patalpas, kurios būtų netoli aptariamo projekto vietos, rinktis patalpas, kurios būtų pasiekiamos gyventojams su negalia;

17.2. viešą susirinkimą organizuoti darbo dienomis po darbo valandų, t. y. ne anksčiau kaip 17 val.;

17.3. techninę informaciją pritaikyti taip, kad ji būtų suprantama ir grafiškai patraukli;

17.4. susitikimo formatui rinktis diskusija ir bendradarbiavimu grįstus formatus;

17.5. apsibrėžti diskusijos ribas, akcentuojant, kad pagrindinis susirinkimo tikslas – numatyti visas šalis tenkinančias kompensavimo priemones, ir valdyti susirinkimo dalyvių lūkesčius dėl galimų pakeitimų apimtys;

17.6. gavus sutikimą dėl duomenų rinkimo, surinkti suinteresuotų visuomenės atstovų kontaktus, siekiant juos įtraukti į vėlesnius viešinimo etapus;

17.7. po viešo susirinkimo surinktais kontaktais išsiųsti suinteresuotiems visuomenės atstovams aiškų, lengvai suprantamą apibendrinimą ir diskusijos rezultatus.

18. Po įvykusio viešo susirinkimo, statytojo atstovas informuoja VMŠA.

---

**DETALŪS METADUOMENYS**

<b>Dokumento sudarytojas (-ai)</b>	Vilniaus miesto savivaldybė 188710061, Konstitucijos pr. 3, LT-09601, Vilnius
<b>Dokumento pavadinimas (antraštė)</b>	DĖL PAPILDOMŲ MEDŽIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ TAIKYMO REKOMENDACIJŲ TVIRTINIMO
<b>Dokumento registracijos data ir numeris</b>	2024-02-12 Nr. 955-208/24
<b>Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris</b>	–
<b>Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo</b>	ADOC-V1.0
<b>Parašo paskirtis</b>	Pasirašymas
<b>Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos</b>	Valdas Benkuskas, Vilniaus miesto savivaldybės Meras
<b>Sertifikatas išduotas</b>	VALDAS BENKUNSKAS LT
<b>Parašo sukūrimo data ir laikas</b>	2024-02-12 14:15:20 (GMT+02:00)
<b>Parašo formatas</b>	XAdES-T
<b>Laiko žymoje nurodytas laikas</b>	2024-02-12 14:15:21 (GMT+02:00)
<b>Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją</b>	RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT
<b>Sertifikato galiojimo laikas</b>	2023-04-25 17:36:53 – 2025-04-24 17:36:53
<b>Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti</b>	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, į.k. 188710061 LT", sertifikatas galioja nuo 2021-12-20 09:38:49 iki 2024-12-19 09:38:49
<b>Pagrindinio dokumento priedų skaičius</b>	1
<b>Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius</b>	–
<b>Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)</b>	–
<b>Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)</b>	–
<b>Priedamo dokumento registracijos data ir numeris</b>	–
<b>Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas</b>	Dokumentų valdymo sistema „Avilys“, versija 3.5.74.2
<b>Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)</b>	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2024-02-12 14:19:15)
<b>Paieškos nuoroda</b>	–
<b>Papildomi metaduomenys</b>	Nuorašą suformavo 2024-02-12 14:19:15 Dokumentų valdymo sistema „Avilys“